

บัญชีลัญจนามบัตร

กรมเทพมหานครในพระบรมมหาราชวัง

เล่ม ๑๑ แผ่นที่ ๕๓ วันที่ ๓๑ มีนาคม วันโกสินทร์ ศก ๑๑๓๓ หน้า ๔๗๔

สารบัญ

พระ ราช พิธี สัมพัจฉร ฉินท์	แต่ โสภณัต
เกษา กัณฑ์	หน้า ๔๗๗
พระ ราช กุศล กาลา นกาล	หน้า ๔๘๑
การ ปฏิญาณ พระ องค์ เปน อุตสาส	หน้า ๔๘๒
พระ ราช พิธี ศรี สิว ปาน กาล	หน้า ๔๘๓
การ ตั้ง องค์ มณฑล	หน้า ๔๘๔
พระ ราชทาน พระ โสภณ วัฒน	หน้า ๔๘๕
พระ ราช พิธี ศาสนา ทศทิศ สนา	หน้า ๔๘๕
การ พระ ราช กุศล สักม วาร	หน้า ๔๘๕
การ พระ เมรุ พระ สัมพันธ วงษ์ เอิ	พระ องค์ เจ้า
ชมชื่น แต่ พระ สัมพันธ วงษ์ เอิ	พระ องค์ เจ้า
พูน พงษ์	หน้า ๔๘๖

แจ้ง ความ ไรโร เลียง เต็ก	หน้า ๔๘๓
ข่าว เพลง โหม	หน้า ๔๘๓
ประวัติ พระ ราชคร พินาม	หน้า ๔๘๓
ข้อคำ พิพากษา ทศทิศ โสภณ วัฒน	หน้า ๔๘๓
ขอ เพิ่ม เติม	หน้า ๔๘๔

พระ ราช พิธี สัม พังฉรฉินท์

แต่ โสภณัต เกษา กัณฑ์

พระ ราช พิธี สัม พังฉรฉินท์ ใน ชั้น ทรง
 พระ กรณ โสภณ เต็ก ได้ จัด การ พิธี สงฆ์
 ที่ พระ ที่ เจริญ อมรินทร์ วิเศษชัย เจ้าพนักงาน ได้
 ตั้ง พระ แทน มณฑล ที่ หน้า พระ ที่ ห้าง เสวท
 นักร ตั้ง เติง พงษ์ สงฆ์ สวด ภาณวาร แต่ ที่

โรงพิมพ์กรมการมหาดไทย

เขียนโดย เที่ยง พระ สงฆ์ ที่ ยวต แดง มัง เมือง
 อุกทิต ทั้ง อาศน์ สงฆ์ ภายใน แดง แด
 ระหว่าง แด ทั้ง เมือง อุกทิต แด ทั้ง ลิม ทิต
 แด ทั้ง นัง คำน อุกทิต ด้วย สวม พัง พระหมอน
 ทำที่ หอ เวท วิทยา คม ไปด แดด้วย โดให้ การ
 โสกันต์ พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้า เพ็ญ
 พิศน พงษ์ พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้า
 เยาวภา พงษ์ สนิท แด พระ ขวรวงษ์ เธอ พระ
 องค์เจ้าหญิง บัง ไม่ มี พระนาม ๓ พระ องค์ แด
 พระ ขวรวงษ์ เธอ พระ องค์เจ้า วิสุตภา วิโดย
 ลักษณา ใน สมเด็จพระ เจ้า นัง ยาชเอ เจ้า ฟ้า
 จาตรนต์ รัตมี กรมพระ จักรพรรดิ พงษ์ เกษา
 กนิศ หม่อมเจ้า ๑๐ องค์ คือ

หม่อมเจ้า ช่างเล็ก ใน พระเจ้าน้องยาเธอ
 กรมหมื่นภูเวศราชรังสฤษฎิ์

หม่อมเจ้าหญิง ใน พระเจ้าน้องยาเธอ
 กรมหมื่นพรหมวรางกูร

หม่อมเจ้าชายทองเชื้อธรรมชาติ หม่อมเจ้า
 หญิงเครือ มาศ วิมล หม่อมเจ้าหญิง พงษ์
 สุวรรณ ใน พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นสรวพ
 สาทรศุภกิจ

หม่อมเจ้าชายสททาสีในท้อย หม่อมเจ้า
 ชายโตทศประพันธ์ ใน พระเจ้าน้องยาเธอ
 กรมหลวง เทวะ วงษ์ วโรประการ

หม่อมเจ้าหญิง สว่างศรีศรี ใน พระเจ้าน้อง
 ยาเธอ พระองค์เจ้า ศรี เรือง ภางศ์

หม่อมเจ้าชายกมล เขมรปรีดา ใน พระเจ้า
 ขวรวงษ์ เธอ กรมหมื่น สติชัย ขำรง สวัสดิ์

หม่อมเจ้าหญิงเอณ ใน พระเจ้า ขวรวงษ์
 เธอ พระ องค์เจ้า สุวารศ

วันที่ ๓๑ มีนาคม รัตนโกสินทร์ ค.ศ. ๑๑๙

เย็นวันตั้งน้ำวงท้าย เริ่มการ พระราชพิธี
 เวลาเย็น พระเจ้าลูกเธอ ๒ พระ องค์ พระ
 ขวรวงษ์ เธอ พระ องค์ กนิศ หม่อมเจ้า ๓ องค์
 คือ หม่อมเจ้าทองเชื้อธรรมชาติ หม่อมเจ้า
 สททาสีในท้อย หม่อมเจ้าสว่างศรีศรี ให้แก่
 มาทรง พัง พระ สงฆ์ เจริญ พระพุทธมนต์ โดย
 กระบวย อย่าง แด ใน พระบรมมหาราชวัง ซึ่ง ใน
 ครั้ง กระบวย แต่ เมื่ ที่ พระที่ นัง สททาสีในท้อย
 มาสู่ ชาย วิสุตภา วิโดย ที่ เจริญ ไซกาล ทำเป็น
 ปิระท้อย ใน พระ ลาก พระที่ นัง อมรินทร์ วิจิชัย
 พระ ขวรวงษ์ เธอ ๓ พระ องค์ กนิศ หม่อมเจ้า อีก
 ๗ องค์ นั้น ไป ทรม เสด็จ มี พราหมณ์ ไปรับ เข้า
 คชกล แด ขันตาวรวิสังข์ มาทรง พัง พระ สงฆ์
 สวด พระพุทธมนต์ รวม ทั้ง ๒ ส่วน ๑๖ พระ องค์
 ไปด แดแล้ว ให้ สมเด็จพระ เจ้าลูกยาเธอ เจ้า
 ฟ้า จักรพงษ์ ภาวนารอด เสด็จ ออก ทรง จุก เทียน
 นมัสการ แด เทียน ที่ พระแท่น มณฑล พระสงฆ์
 ราชณะระผู้ ไกลอยู่ มี โยช พระครูพระพิชิตธรรม ๓๐
 รูป มี พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นวชิรญาณ
 วโรรส เป็นประธาน เจริญ พระพุทธมนต์ สวด
 มนต์ จบแล้ว ให้แก่ พระเจ้าลูกเธอ แด
 พระ ขวรวงษ์ เธอ กนิศ หม่อมเจ้า ๓ องค์ เสด็จ กลับ
 พระ ขวรวงษ์ เธอ กนิศ หม่อมเจ้า อีก ๗ องค์ ก็ ได้
 เสด็จ กลับ ด้วย พระ เสด็จ ทั้ง ๓ กล่าว มา แล้ว

วันที่ ๓๒ มีนาคม เวลาบ่ายรุ่งเช้า พระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จ ออก ที่ พระที่ นัง
 อมรินทร์ วิจิชัย ทรง จุก เทียน นมัสการ แล้ว
 ทรง จุก เทียน ทอง ถวาย พระเจ้าน้องยาเธอ
 กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส ไป ทรง จุก เทียน โยช
 พราหมณ์ เข้า สังข์ เจ้าพนักงาน ประโคม คิริย
 คนตรี พระ สงฆ์ สวด สัจจาวชิยานคาถาแล้ว

ทรง ประเคน อาหารบิณฑบาต พระสงฆ์ ที่ สวมเศ
 เมื่อวานนี้ ๓๐ รูป กับ พระ พิธิธรรมอีก ๓๘ รูป
 รวมเป็น ๖๘ รูป ได้ รับ พระราชทาน ฉันทน์ พระบาท
 สมเด็จ พระ เจ้า อยู่หัวเสด็จ ขึ้น ครั้น พระ สงฆ์
 ฉันทน์ แล้ว ได้ ถวายอนุโมทนาแล้ว พระ พิธิธรรม
 ๔ รูป ได้ เริ่ม สวด ภาณวาร ประจำ เดือน ไชย
 แล ผลัก เปลี่ยนกัน สวด ต่อไป ถวายไว้กับเพื่อน
 มี พระ ราชาคณะ ๑ รูป นั่ง ปก ตาม ขาม นอน

เวลา ย้าย ได้ เห็น พระ เจ้า ลูก เสด็จ พระ
 วรวงษ์ เสด็จ แล หม่อม เจ้า ๓ องค์ มา ทรง พัง
 พระ สงฆ์ เจริญ พระ พุทธ มนต์ พระ บวร วรวงษ์
 เสด็จ แล หม่อม เจ้า อีก ๓ องค์ ไป ทรง เสด็จ ยะ
 มา ทรง ฟัง สวด พระ พุทธ มนต์ ครั้น วัณ ก่อ นมา
 ไปรอก แล้ว ให้ สมเด็จ พระ เจ้า ลูก เสด็จ เสด็จ มา
 จักร พงษ์ ภาณวาร ๑ เล็ก ออก ทรง ธุระ เสด็จ
 นมัสการ ทรง คิด แล้ว พระ สงฆ์ ที่ ได้ รับ
 พระ ราชทาน ฉันทน์ เมื่อ เช้าวัน นี้ สวด พระ พุทธ มนต์
 ครั้น จบ แล้ว ได้ แด่ พระ เจ้า ลูก เสด็จ พระ บวร วรวงษ์
 เสด็จ แล หม่อม เจ้า ๓ องค์ กลับ พระ บวร วรวงษ์
 แล หม่อม เจ้า ๓ องค์ ก็ เสด็จ กลับ เหมือน วัน ก่อ น

วันที่ ๒๓ เวลา เช้า ได้ มี การ เลี้ยง พระ สงฆ์
 เวลา ย้าย มี การ แด่ แล ทรง พัง พระ สงฆ์
 เจริญ พระ พุทธ มนต์ เหมือน วัน ก่อ น มา

วันที่ ๒๔ เวลา ย่ำรุ่ง แล้ว ได้ แด่ พระ
 เจ้า ลูก เสด็จ พระ บวร วรวงษ์ เสด็จ แล หม่อม เจ้า
 ๓ องค์ มา ทรง วัน ก่อ น พระ บวร วรวงษ์ เสด็จ
 แล หม่อม เจ้า ๓ องค์ ก็ เสด็จ มา ทรง ถวาย แล้ว
 ทรง เปล่ง เครื่อง ๑ เปลี่ยน ทรง เครื่อง ถอก
 แล้ว ประทับ ที่ เก้าอี้ หน้า อาสน์ สงฆ์
 พระ บาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่หัว เสด็จ ออก

ทรง คิด แล้ว เจ้า พม็อง ญาน มา ลา แบ่ง
 พระ เกษา พระ เจ้า ลูก เสด็จ พระ บวร วรวงษ์ เสด็จ
 พระ บวร วรวงษ์ เสด็จ แล หม่อม เจ้า องค์ ละ ๓ ส่วน
 ครั้น ได้ พระ ฤกษ์ พระ บาท สมเด็จ พระ เจ้า
 อยู่หัว ทรง หลั่ง น้ำ พระ มหา สังข์
 เหมือ พระ เกษา แล ทรง รวด พระ
 กระ โถง ทรง ยืน ใต้ ใต้ เสด็จ ใต้ พระ เจ้า
 ลูก เสด็จ พระ บวร วรวงษ์ เสด็จ พระ บวร วรวงษ์ เสด็จ แล
 หม่อม เจ้า องค์ ละ ๓ ส่วน แล้ว ไป เสด็จ ให้
 พระ เจ้า ราช วรวงษ์ เสด็จ ทรง ธุระ เสด็จ ไป ศาล
 ไชยภมร์ สมเด็จ พระ เจ้า อยู่หัว เสด็จ เจ้า พ้า
 จาตร เกศ รมิ ทรง พระ จักร พงษ์ ภาณวาร
 สมเด็จ พระ เจ้า อยู่หัว เสด็จ เจ้า พ้า ภาณวาร
 สว่าง วรวงษ์ ทรง พระ ภาณวาร พัง ขัน ขัน เสด็จ
 พระ เจ้า อยู่หัว เสด็จ ทรง ธุระ เสด็จ วรรฤกษ์
 พระ เจ้า อยู่หัว เสด็จ ทรง ธุระ พิธิปริชา
 กร พระ เจ้า อยู่หัว เสด็จ ทรง ธุระ เสด็จ
 วงษ์ ไร ประการ พระ เจ้า อยู่หัว เสด็จ เจ้า พ้า
 ทรง ธุระ นริศ ภาณวาร ๑ ทรง ธุระ ทรง ธุระ โถง
 ทรง ธุระ แล้ว เจ้า พม็อง ญาน มา ลา เจริญ
 พระ เกษา ต่อ ไป ขณะ นี้ พระ สงฆ์ สวด ไชย
 ภมร์ ทรง ธุระ ประโคม เครื่อง ๑ พร้อมกัน
 ครั้น เจริญ พระ เกษา แล้ว พระ สงฆ์ ได้ รับ
 พระ ราชทาน ฉันทน์ พระ เจ้า ลูก เสด็จ พระ บวร
 วรวงษ์ เสด็จ พระ บวร วรวงษ์ เสด็จ แล หม่อม เจ้า
 ที่ เสด็จ ใต้ เกษา ๑ แล้ว ไป เสด็จ ไป สรง น้ำ
 ที่ หน้า สรง ทรง ธุระ พระ เจ้า อยู่หัว ทรง ธุระ
 ลูก เสด็จ สรง ที่ ๑ พระ บวร วรวงษ์ เสด็จ พระ บวร วรวงษ์
 เสด็จ แล หม่อม เจ้า สรง ที่ ๑ พระ บาท สมเด็จ
 พระ เจ้า อยู่หัว พระ ราชทาน ฉันทน์ พระ พุทธ มนต์

แล้วโปรดให้ พระบรมวงษานุวงศ์ แล ท่านเสนาบดี
ทรง รก แล ถวาย น้ำ พระ พุทธรักษา เมื่อ สรง
เสร็จ แล้ว ทรง แต่ง พระ องค์ แล้ว เสด็จ มา
ประทับ ที่ เก้าอี้ พระ บาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่หัว
ทรง หลัง น้ำ พระ มหา สังข์ แล ทรง เจริญ พระ
ราชทานแล้ว โปรดให้ ถวาย ไทยธรรม แก่ พระ
สงฆ์ แล้ว พระ เทพ ภาวะ ี ประภาศ เทวตา
ครัน ฆบแล้ว พระ สังข์ พร้อม กัน ถวาย อนุ โมทนา
แล อภิเษก ถวาย พระ พงศา ใต้ แต่ พระ เจ้า ลูก
เชอ พระ วรวงษ์ เชอ แล หม่อม เจ้า กลีบ พระ
บาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่หัว เสด็จ ขึ้น เวลา ย่ำ
แต่ มา สมโภช ที่ พระ ที่ นึ่ง ไผ่ศาล ทักษิณ พระ
บรมวงษเชอ แล หม่อม เจ้า อีก ส่วน ๑ นั้น ก็ ได้
มา สมโภช พร้อม กัน สมโภช แล้ว แต่ กลีบ

เวลา ย่ำ ค่ำ เศษ โปรด ให้ สมเด็จ พระ เจ้า
ลูกยาเชอ เจ้า พ้า จักร พงษ์ ภูวนารถ เสด็จ
ออก ที่ สนาม หล้า นำ พระ ที่ นึ่ง จักร กริมหา
ปราสาท ใต้ เดิน กระบวน แต่ พระ ราชา คณะ
ผู้ใหญ่ ผู้ น้อย แล พระ ครู พระ พิธี ธรรม แต่
นำ หอ พระ สมุควชิรญาณมา พระ ที่ นึ่ง อมรินทร์
วินิจฉัย แล้ว สมเด็จ พระ เจ้า ลูกยาเชอ ทรง รุก
เทียนนมัสการ พระ สังข์ เจริญ พระ พุทธรักษา
เวลา ๒ ทุ่ม เศษ พระ บาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่หัว
เสด็จ ออก พอ พระ สังข์ เจริญ พระ พุทธรักษา
จบ ดง พระ เทพ ภาวะ ี ประภาศ เทวตา จบ แล้ว
ทรง รุก เทียนที่ เติง สวด ภาณวาร พระ ครู
๔ รูป สวด ธรรม จักกัปป ปรักคณ สุตร จบ แล้ว
ทรง รุก เทียน พระ ครู อีก ๔ รูป สวด มหา สมัย
สูตร จบ แล้ว ทรง รุก เทียน พระ พิธี ธรรม
สำหรับ ที่ ๑ ขึ้น สวด อาฏานาฎิยสูตร ภาณ ักษิณ

ทรง พระ กรุณา โปรด เกล้า ให้ สมเด็จ พระ เจ้า
ลูกยาเชอ เจ้า พ้า จักร พงษ์ ภูวนารถ ทรง เจริญ
ขึ้น มหา ฤกษ์ มหา ไชย มหา จักร มหา ปรายชุก
แล้ว เจ้า พนักงาน บัง ขึ้น ๔ รอบ นั้น แล ยัง ขึ้น
ใหญ่ เล็ก ต่อ ไป ตาม ก้าว ละคร ระยะเวลา อาฏานาฎิย
สูตร ครัน ภาณ ักษิณ จบ แล้ว พระ พิธี ธรรม สำหรับ
ที่ ๒ เประ ใต้ สวด อาฏานาฎิยสูตร ภาณ พระ
ภาณ ักษิณ สดับ กัน พนักงาน ใต้ ยัง ขึ้น ตาม ระยะเวลา
ไป จน กลาง รุ่ง เวลา ๒ ทุ่ม เศษ เสด็จ ขึ้น

รุ่ง ขึ้น วันที่ ๒๕ เวลา เช้า โปรด ให้ พระ เจ้า
ลูกยาเชอ พระ องค์ เจ้า จักร พงษ์ ภู
เลี้ยง พระ พระ สังข์ ๑๔ รูป ใต้ รับ พระ
ราชทาน ฆบ แล้ว สมเด็จ พระ วรรณา ใต้ เติง
ไชย พระ สังข์ ถวาย อนุ โมทนา เวลา ย่ำ
มีการ เวียน เติง สมโภช พระ มหา เสวตกรมิก
แต่ พระ พุทธรูป ตาม ธรรมเนียม

พระราช กุศล กาลา นุกาล

วันที่ ๒๖ มีนาคม วันคนโทสินทร์ ศักดิ์ ๑๑๓
เวลา เช้า ๔ โมง โปรด เกล้า ให้ สมเด็จ
พระ เจ้า ลูกยาเชอ เจ้า พ้า จักร พงษ์ ภูวนารถ
เสด็จ ออก ที่ พระ นึ่ง อมรินทร์ วินิจฉัย ทรง
ประเคน อาหาร บิณฑบาต พระ สังข์ ราชา
คณะ ถานานุกรม ที่ อนุ โทม ใน พระ บรม อัฐิ
พระ อัฐิ ๓๔ รูป แล พระ สังข์ ใน ส่วน พระ
ราช กุศล ณ ที่ ถิ่น คล้าย กับ วัน สวรรคต
ใน พระ บาท สมเด็จ พระ นึ่ง เกล้า เจ้า อยู่หัว ๑๐
รูป รวม ๔๔ รูป ใต้ รับ พระ ราชทาน ฆบ เจ้า
พนักงาน ใต้ เติง พระ บรม อัฐิ พระ อัฐิ มา